

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/60/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5819201089
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5819201089.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členiek senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcov: 1/ MUDr. I. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., L. XXX, 2/ Mgr. F. Q., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. V. N., V. E. XXX/XX, 3/ JUDr. D. K., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. - Y., N. XX, žalobcovia v rade 1/ až 3/ právne zastúpení JUDr. Miroslavom Bachyncom, advokátom, so sídlom v Y. XXX, proti žalovaným: 1/ Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, 2/ Ing. L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., J. X/X, žalovaní v rade 1/ a 2/ právne zastúpení Mgr. Michalom Krákorníkom, advokátom, so sídlom I., L. XXXX/X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalovaných v rade 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo z 9. decembra 2020 č.k. 5C/39/2019-176, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. m e n í tak, že žalobu o určenie vlastníckeho práva z a m i e t a .

Žalovanému v rade 1/ p r i z n á v a proti žalobcom v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV. z o s t á v a nedotknutý.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. m e n í tak, že štátu p r i z n á v a proti žalobcom v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov štátu v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie určil, že žalobcovia v rade 1/, 2/ a 3/, každý v podiele 5/18-in účasti k celku, sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku evidovaného na LV č. XXXX, k.ú. Q. - EKN parcely č. 1717/1 - orná pôda o výmere 598 m², EKN parcely č. 1717/2 - orná pôda o výmere 830 m² a pozemku evidovaného na LV č. XXXX, k.ú. Q. - EKN parcely č. 1718 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 153 m² (výrok I.). Žalobu o určenie vlastníckeho práva vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie zamietol (výrok II.). Podľa § 255 ods. 1 CSP úspešným žalobcom v rade 1/ až 3/ proti žalovanému v rade 1/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania v pomere medzi žalobcami v rade 1/ až 3/ proti žalovanému v rade 2/ rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP tak, že úspešnému žalovanému v rade 2/ nárok na náhradu trov konania nepriznal, keď vzhliadol na dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré spočívajú v tom, že v priebehu konania došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu žalovaného v rade 1/ na žalovaného v rade 2/, pričom správne konanie o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bolo prerušené (výrok IV.). O nároku na náhradu trov štátu rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 259 CSP a štátu priznal proti neúspešnému žalovanému v rade 1/ nárok na náhradu trov v rozsahu 100% (výrok V.). Vykonaným

dokazovaním zistil, že pôvodne žalobca v rade 1/ a žalovaný v rade 1/ boli evidovaní na LV č. XXXX a LV č. XXXX, k.ú. Q. vo vzťahu k žalovaným parcelám ako podieloví spoluvlastníci - každý v podiele 5/6-ín účasti, pričom pri oboch bola vyznačená nehodnovnosť údajov zápisu vlastníckeho práva, čo bolo oznámené listom Okresného úradu Námestovo, katastrálny odbor zo dňa 01.08.2017 pod č. P204/2017. Okrem tohto zápisu sú ako spoluvlastníci v podiele jednej 1/18-ín účasti zapísaní žalobcovia v rade 1/ až 3/ na základe Osvedčenia o dedičstve sp.zn. 1D/457/2003 pod Z1154/05. Po ukončení konania o určenie vlastníckeho práva na Okresnom súde Námestovo sp.zn. 1C/34/2017, zostal ako spoluvlastník sporných nehnuteľností evidovaný na LV č. XXXX a LV č. XXXX žalovaný v rade 1/ v podiele 5/6-ín a žalobcovia v rade 1/ až 3/ v podiele 1/18-ín titulom Osvedčenia o dedičstve 1D/457/2003 na LV č. XXXX a titulom kúpy pod č. V 2216/2017 na LV č. XXXX. Zo spätnej identifikácie vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam zistil, že EKN parcely č. 1717/1 a č. 1717/2 (vytvorené z parcely č. 1717) a EKN parcela č. 1718 boli vytvorené z pôvodnej pozemno-knižnej parcely 1378, zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. XXX, k.ú. Q., keď najskôr bol založený hluchý LV č. XXXX a k zápisu na aktuálne listy vlastníctva č. XXXX a XXXX, k.ú. Q. došlo až po zápisu ZRPS. Žalobcovia odvodzovali svoje vlastnícke právo k žalovaným nehnuteľnostiam od právneho predchodcu - matky D. Y., rod. J., a to titulom Osvedčenia o dedičstve sp.zn. 1D/457/2003, Dnot 238/2003 zo dňa 10.11.2004, z ktorého obsahu vyplýva, že nehnuteľnosti pôvodne vedené na LV č. XXXX - pozemky zobrazené ako parcela č. 1717/1 a 1717/2 na meno ešte maloletej poručiťky v 1/6-ine a nehnuteľnosti zapísané na hluchom LV č. XXX v stave pozemno-knižnom na meno poručiťky v 5/6-ínach, ktoré nadobudli žalobcovia v rade 1/ až 3/ každý v 1/3-ine podielu poručiťky, t.j. po 1/18-ine (LV č. XXXX) a po 5/18-ín (LV č. XXX). D. Y., rod. J. nadobudla sporné nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy, registrovanej bývalým Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 208/80 zo dňa 18.01.1980. Z obsahu darovacej zmluvy vyplýva, že darcovia - R. R., rod. J., D. - D. D., rod. J., R. J. a Z. J. darovali obdarovanej D. Y., rod. J. podiel v rozsahu 5/6-ín z nehnuteľností zapísaných v protokole č. XXX, k.ú. Q. pod A l r.č. 1, dom č. XXX, zo zastavaného pozemku v EKN parcele č. 1718 o celkovej výmere 543 m² a zo záhrady v EKN parcele č. 1717 o celkovej výmere 1 363 m². D. Y. na základe darovacej zmluvy, registrovanej bývalým Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. I 1631/91, uzavretej 11.12.1991, darovala svojmu synovi - žalobcovi v rade 1/ dom súp.č. XXX (nové č. XXX) a pozemok parc.č. 1245 - zastavaná plocha o výmere 342 m², k.ú. Q.. Podľa identifikácie parciel pozemok - parc.č. 1245 je iba časťou pozemno-knižnej parcely č. 1378, k.ú. Q., evidovanej na poručiťku pod B 17/a v podiele 1/6-iny. Žalovaný v rade 1/ nadobudol vlastníctvo k žalovaným parcelám na základe kúpnej zmluvy z 13.11.2001, ktorej vklad bol povolený pod č. V 121/2002 od predávajúcich - R. R., rod. J., R. J. a D. D., rod. J., predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX - k EKN parcele č. 1717/1 - orná pôda o výmere 598 m², EKN parcele č. 1717/2 - orná pôda o výmere 830 m² a k EKN parcele č. 1718 - zastavaná plocha o výmere 153 m², spolu v podiele 4/6-ín. K zostávajúcemu prevodu spoluvlastníckeho podielu 1/6-iny k uvádzaným pozemkom došlo na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 21.02.2002, ktorej vklad bol povolený pod č. V 248/2002 od podielového spoluvlastníka Z. J.. Na základe takto vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobcovi v rade 1/ a žalovanému v rade 1/ svedčia právne tituly nadobudnutia vlastníckeho práva, a to žalobcovi v rade 1/ - darovacia zmluva a osvedčenie o dedičstve, žalobcom v rade 2/ a 3/ osvedčenie o dedičstve a žalovanému v rade 1/ kúpne zmluvy. Je zrejmé, že matka rodičov žalobcov v rade 1/ až 3/ D. Y., rod. J. a matka žalovaného v rade 1/ D. - D. D., rod. J. boli sestry, ktoré ešte ako maloleté boli obe evidované v pozemno-knižnej vložke č. XXX, k.ú. Q. pod B 17/b a B 17/a, pričom stranám sporu boli zrejme nielen rodinné, ale aj vlastnícke vzťahy, nakoľko sa jednalo o jednu z najbližších rodín. Žalovaný v rade 1/ v čase nadobudnutia vlastníctva kúpnyimi zmluvami vedel, že chalupa a dvor patria rodine žalobcov, nemohol byť dobromyseľný. Vychádzal tak zo svedeckých výpovedí B. Q., MUDr. D. P., ktorí sa vyjadrovali k spôsobu užívania poškodenej chaty, ako aj úpravám k prístupovej ceste v svahovitom teréne, keďže tieto pozemky boli porastené náletovými drevinami a bolo ich potrebné upraviť. Obdobne sa vyjadrili aj svedkovia L. Q., L. Y., T. Y., ktorí potvrdili, že chodili pracovať na chalupu žalobcu v rade 1/, čo bolo pred 10 - 11 rokmi. Zo žiadnych okolností preto žalovaný v rade 1/ v čase uzatvorenia kúpnych zmlúv v roku 2002 a 2003 nemohol sa stať dobromyseľným nadobúdateľom, tieto zmluvy sú absolútne neplatné podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže spoluvlastnícky podiel, ktorý žalovaný v rade 1/ nadobudol na základe predmetných zmlúv, sa stal predmetom prevodu na základe už skôr uzavretej darovacej zmluvy na matku D. Y., rod. J., uzavretej 18.01.1980 pod č. RI 208/80. Je síce pravdou, že aj rodina žalovaného v rade 1/ nehnuteľnosti obhospodarovala, čo potvrdil aj žalobca v rade 1/, avšak ich obhospodarovanie bolo preukázané v iných častiach daných pozemkov, ktoré sa nachádzajú nižšie smerom ku potoku, čo potvrdili nielen svedkovia vypočutí na návrh žalobcov (Q., Q., Y.), ale aj svedkovia vypočutí na návrh žalovaných (svedok Mgr. Y. R.), i keď tento svedok v časti vypovedal nepravdivo. Na základe dokazovania nezistil, že by žalobca v rade 1/ mal byť nedbalým vlastníkom z dôvodu, že v období

od nadobudnutia nehnuteľností (aj v čase, kedy ju nadobudol žalovaný v rade 1/) chalupu rekonštruoval, keďže žalobca v rade 1/ v tom čase staval rodinný dom a o chalupu a pozemky sa staral spôsobom jemu vlastným. Žalobcovia na podanej žalobe preukázali naliehavý právny záujem podľa § 137 písm. c) CSP, keďže aj keď sa odstránil stav duplicity zápisu vlastníckeho práva na listoch vlastníctva, keď po výmaze poznámky došlo v dôsledku právoplatného skončenia konania sp.zn. 1C/34/2017, avšak právna neistota žalobcov vzhľadom na existenciu darovacej zmluvy, registrovanej bývalým Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 208/80, sa neodstránila. Žalobu vo vzťahu k žalovanému v rade 2/ z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie zamietol, pretože k prevodu vlastníckeho práva k žalovaným nehnuteľnostiam zo žalovaného v rade 1/ na žalovaného v rade 2/ na základe kúpnej zmluvy nedošlo, keďže vklad vlastníckeho práva rozhodnutím Okresného úradu Námestovo, katastrálny odbor zo dňa 13.05.2020 č. V 703/2020 bolo z dôvodu vedenia tohto súdneho konania prerušené.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný v rade 1/. Namietal, že z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako sa súd vysporiadal s otázkou vymedzenia a interpretácie pojmu „dvor“ a „záhrada“ a s ich grafickým zobrazením v teréne v nadväznosti na snímky z ortofotomapy, keďže tak žalovaná strana, ako aj navrhnutí svedkovia sporné pozemky nazývali ako „záhrada“ a tieto v súlade s ich umiestnením riadne identifikovali na predložených snímkach ako tie, ktoré boli ním a jeho rodinou obhospodarované. Závery súdu prvej inštancie uvedené v bodoch 21., 23. a 24. je treba považovať za nesprávne. Nikdy nespochybňoval, že by rodine žalobcu mal patriť spoluvlastnícky podiel v rozsahu 1/6-iny a vlastnícke právo žalobcov, t.č. evidované na LV č. XXX, k.ú. Q., t.j. rodinný dom (chalupu) a pozemky, ktorých výmera v súčte predstavuje 340 m². Zvlášť zdôrazňuje, že v čase nadobúdania pozemkov v roku 2001 a 2002 žalobcovi v rade 1/ nesvedčilo vlastníctvo k inej výmere. Nie je tak zrejmé, na základe akých skutkových zistení dospel súd prvej inštancie v bode 21. rozsudku k záveru, že matka žalobcov bola evidovaná na liste vlastníctva ako výlučne neznámy vlastník, uvedenú skutočnosť netvrdili strany sporu, ani svedkovia a nevyplýva to ani z predložených listín. Na LV č. XXXX ako podieloví spoluvlastníci boli evidovaní R. R. v podiele 2/6-in, R. J. v podiele 1/6-iny, D. D. v podiele 1/6-iny a Z. J. v podiele 1/6-iny tak, ak vyplýva aj z predložených kúpnych zmlúv, ku ktorých bol povolený vklad vlastníckeho práva pod V 121/2002 a V 248/2002. Záver súdu prvej inštancie vyjadrený v bode 23., že nemohol byť pri uzatváraní kúpnych zmlúv o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 5/6-ín dobromyseľný, pretože vedel, že nadobúda niečo (minimálne dom, dvor a záhradu), nezodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania. Nikdy si nerobil žiaden vlastnícky nárok na chalupu (rodinný dom) a pozemky v jeho okolí o výmere 340 m², ktorých výlučným vlastníkom je žalobca v rade 1/ právnym titulom darovania od svojej matky, ktorá v čase uvedeného prevodu bola evidovaná ako podielový spoluvlastník s veľkosťou spoluvlastníckeho podielu 1/6-iny. Aj skutkové zistenia vyhodnotené v bode 24. odôvodnenia rozsudku svedčia v prospech neho, najmä, že žalobca v rade 1/ o vlámaní jeho chaty sa dozvedel od J. D., ktorý je jeho bratom (žalovaného v rade 1/). Uvedené zistenie je dôležité v tom smere, že jeho rodina bola jediným obhospodarovateľom pozemkov, ktoré sú predmetom sporu, a to od roku 1990, o tejto skutočnosti zhodne vypovedali všetci svedkovia. Pokiaľ sa svedkovia - F. Y., R. R. a Mgr. Y. R. vyjadrovali k užívaniu pozemkov okolo chaty, mienili tým pozemky nachádzajúce sa v okolí chaty o výmere 340 m², ktoré žalobca v rade 1/ nadobudol na základe darovacej zmluvy z 11.12.1991, v súčasnosti evidované na LV č. XXX, k.ú. Q., na ktoré si on, ani nikto z jeho rodiny, nikdy nerobil žiaden nárok. Nesprávne vyhodnotil súd prvej inštancie výsledky vykonaného dokazovania v bode 27., keď svedkovia (Q., Q. a Y.) sa na pojednávaní k snímkam predložených stranou žalovaných v priebehu ich svedeckej výpovede nevyjadrovali, nakoľko im neboli ani predložené. Vo vzťahu k nadobúdaniu žalovaných nehnuteľností a ich užívania poukazuje na výpoveď žalobkyne v rade 3/ D. K. na pojednávaní dňa 15.06.2020, z ktorej (rovnako ako u žalobkyne v rade 2/) táto, ani konajúci súd nemali jasno v tom, čo je predmetom sporu. Výpoveďami jednotlivých svedkov navrhnutých nimi konajúci súd nerozumel a nesprávne interpretoval, keďže nemal jasne vymedzenú terminológiu jednotlivých svedkov vo vzťahu k sporným pozemkom, nakoľko nikde v rozsudku nevymedzil, čo považoval za dvor, resp. záhradu. Podanie žaloby žalobcami považuje za účelové konanie, keďže rodina žalobcov úmyselne vyčkávala na smrť posledných účastníkov darovacej zmluvy z roku 1980, aby tak neboli vystavení neprijemnej konfrontácii, že si robia nárok na majetok, ktorý im nikdy nemal patriť. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 549/2015 zo 16. marca 2016 pri zaujatí postoja v riešení otázky „nemo plus iuris“, ako aj na ďalšie rozhodnutia ústavného súdu (III.ÚS 247/2014 z 28. januára 2016, I.ÚS 151/2016, I.ÚS 460/2017 a I.ÚS 92/2018). Žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadali rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Namietal, že odvolanie žalovaného v rade 1/ bolo podané po lehote, keďže právny zástupca žalovaných prevzal rozsudok dňa 31.01.2021, pričom lehota na prevzatie rozsudku doručeného elektronickou poštou účastníkom uplynula dňa 30.01.2021. Odvolanie, ktoré bolo podané dňa 15.02.2021, bolo podané po lehote. V danej veci súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, dôkazy boli zabezpečené v listinnej podobe, svedeckými výpoveďami, ako aj ohliadkou na mieste samom. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s interpretáciou pojmov „dvor“ a „záhrada“, pričom výsledky vykonaného dokazovania potvrdzujú užívanie žalovaných nehnuteľností žalobcom v rade 1/. Súd správne kúpne zmluvy z roku 2002 a 2003 vyhlásil za absolútne neplatné, a to aj vzhľadom na označenie pozemkov. Žalovaný v rade 1/ nemal nadobudnúť vlastnícke právo na základe kúpnych zmlúv pod č. V 121/02 a pod č. V 248/02, keďže už rovnaké nehnuteľnosti boli prevedené na matku žalobcov D. Y., rod. J. darovacou zmluvou z 18.01.1980, registrovanou pod č. RI 208/80, ktorá má všetky náležitosti právneho úkonu a považuje sa za platnú a účinnú. Z pripojených listín vyplýva, že MUDr. I. Y. sa nepretržite staral o drevenicu, ktorú rekonštruoval, modernizoval do dnešnej podoby a staral sa aj o okolie rekreačného domu. V uvedenom období ani jeden zo žalovaných nerušil a nebránil mu v užívaní uvedených nehnuteľností.

4. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 362 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v intenciách § 379 a § 380 CSP, ktorý podľa § 388 CSP zmenil z nasledovných dôvodov:

5. Záver súdu prvej inštancie, že žalobcovia preukázali podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva na základe podanej žaloby, že títo sú podielovými spoluvlastníkmi pozemkov nachádzajúcich sa v k.ú. Q., zapísaných na LV č. XXXX - EKN parcel č. 1717/1 a 1717/2, každý v podiele 5/18-in účasti k celku a pozemku zapísaného na LV č. XXXX - EKN parcely č. 1718 v podiele 5/18-in účasti k celku na základe nadobudnutia vlastníckeho práva na základe právneho titulu - Osvedčenia o dedičstve z 10.11.2004 sp.zn. 1D/457/2003, Dnot 238/2003 titulom prejednania dedičstva po nebohej D. Y., rod. J., ktorá zomrela XX.XX.XXXX, ktorá nadobudla predmetné nehnuteľnosti na základe darovacej zmluvy z 18.01.1980, uzatvorenej formou notárskej zápisnice na bývalom Štátnom notárstve v Dolnom Kubíne pod č. RI 208/80, nie je správny.

6. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. V prípade splnenia zákonom určených podmienok (týkajúcich sa držby, držiteľa, predmetu držby a vydržacej doby) dochádza k vydržaniu priamo zo zákona. Podmienky vydržania sú pritom stanovené tak, že musia byť splnené kumulatívne - ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu. Jednou z podmienok nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je oprávnenosť držby. Pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako so svojou. Oprávnenou môže byť len dobromyseľná držba. K posúdeniu, či držiteľ v dobrej viere je alebo nie je, treba vždy pristupovať z objektívneho hľadiska, teda nie z aspektu osobného (subjektívneho) presvedčenia toho, kto tvrdí dobromyseľnosť držby; vždy je potrebné brať do úvahy, či (by aj každý iný, v obdobnej situácii sa nachádzajúci) držiteľ pri bežnej opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať, nemal alebo nemohol mať dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj k okolnostiam, za ktorých vôbec mohlo vlastnícke právo vzniknúť, teda aj k právnemu dôvodu (titulu) vzniku vlastníctva. Oprávnená držba sa nemusí nevyhnutne opierať o existujúci právny dôvod, stačí ak tu bol i domnelý právny dôvod (titulus putativus), omyl držiteľa musí byť ale vždy ospravedlniteľný. Ospravedlniteľným je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti daného prípadu od každého vyžadovať. Pokiaľ omyl presahujúci rámec bežného posudzovania veci presahuje rámec bežného posudzovania veci, je neospravedlniteľný. Držiteľ, ktorý drží vec na základe neospravedlniteľného omylu, nemôže byť držiteľom dobromyseľným a jeho držba nemôže byť oprávnená.

7. Smrť fyzickej osoby je v majetkových veciach právnou skutočnosťou, s ktorou sa spája univerzálna sukcesia podľa § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dedičstvo sa síce nadobúda smrťou poručiťľa, avšak princíp ingerencie štátu pri nadobúdaní dedičstva sa prejavuje v tom, že dedičstvo musí byť súdom prejednané a vyporiadané. Podľa rozhodnutia súdu o dedičstve sa nadobúda dedičstvo s účinnosťou

ku dňu smrti poručiťa. Rozhodnutie súdu, ktorým veci a práva prešli z majetku poručiťa na dediča, má iba deklaratórnu povahu (R 30/1993).

8. V prejednávanej veci žalobcovia odvodzovali vlastnícke právo k spoluvlastníckemu podielu 5/6-ín na žalovaných nehnuteľnostiach na základe darovacej zmluvy z 18.01.1980 ich právnej predchodkyne (matky) D. Y., rod. J., registrovanej bývalým Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 208/80, na základe ktorej R. R., rod. J., D. - D. D., rod. J., R. J. a Z. J. (ako spoluvlastníci vedení v pozemno-knižnej vložke č. XXX bod B 17/b, 17/d, 17/e, 17/f, 18 na ich mená po 1/6-ine) darovali D. Y., rod. J. podiel 5/6-ín z domu č. XXX, 5/6-ín zo zastavaného stavebného pozemku v EN parcele č. 1718 o celkovej výmere 543 m² a 5/6-ín zo záhrady v EN parc.č. 1717 o celkovej výmere 1 363 m². Ďalej žalobcovia odvodzovali nadobudnutie vlastníckeho práva na základe Osvedčenia o dedičstve z 10.11.2004 po nebohej D. Y., rod. J., zomrelej XX.XX.XXXX, keď ako vyplýva z čl. II bod A aktíva, majetkové práva a čl. IV. bod 2, okrem iných, predmetom dedenia bol podiel poručiťky 1/6-iny v parcele č. 1717/1 - orná pôda o výmere 598 m², parcele č. 1717/2 - orná pôda o výmere 830 m² a parcele č. 1718 - zastavané plochy a nádvoría o výmere 153 m², aj v nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX „pod B1 na meno poručiťky v 5/6-ín účasti, pozemky v k.ú. Q. zapísané v protokole č. XXX a I, r.č. 1, 10-12 parc. č. 1378, dom, dvor, záhr., roľa, lúka, bez výmery, stav neidentický, intravilán...“

9. Z výsledkov vykonaného dokazovania ďalej vyplýva, že žalovaný v rade 1/ nadobudol vlastníctvo, okrem iných, k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Q., zapísaných na LV č. XXXX, a to k EKN parcele č. 1717/1 - orná pôda o výmere 598 m², EKN parcele č. 1717/2 - orná pôda o výmere 830 m² a EKN parc.č. 1718 - zastavaná plocha o výmere 153 m² v spoluvlastníckom podiele 4/6-ín od predávajúceich - R. R., rod. J. (podielovej spoluvlastníčke v 2/6-ínach), R. J. a D. D., rod. J. (od každého v podiele 1/6-iny) na základe kúpnej zmluvy z 13.11.2001, ktorej vklad vlastníckeho práva bol povolený pod č. V 121/2002 a na základe kúpnej zmluvy, uzavretej dňa 21.02.2020 od predávajúceho Z. J., spoluvlastníka predmetných nehnuteľností v podiele 1/6-iny, ktorej vklad bol povolený pod č. V 248/2002. Na základe uzatvorených kúpnych zmlúv žalovaný v rade 1/ bol na LV č. XXXX a LV č. XXXX, k.ú. Q. zapísaný ako podielový spoluvlastník žalovaných nehnuteľností v podiele 5/6-ín.

10. Ako vyplýva zo skutkového zistenia súdu prvej inštancie, konštatované v bode 14. odôvodnenia rozsudku, D. Y., rod. J. na základe darovacej zmluvy, registrovanej bývalým Štátnym notárstvom v Dolnom Kubíne pod č. RI 1631/91, uzavretej 11.12.1991, darovala svojmu synovi - žalobcovi v rade 1/ dom súp.č. XXX (nové č. XXX) a pozemok - parc.č. 1245 - zastavaná plocha o výmere 342 m², k.ú. Q., ktorý podľa identifikácie parcely je časťou pozemno-knižnej parcely 1378, k.ú. Q., zapísanej v pozemno-knižnej vložke č. XXX, na podiel darykyne evidovanej v pozemno-knižnom stave pod č. B 17/a v podiele 1/6-iny.

11. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia so žalobou na určenie vlastníckeho práva k žalovaným parcelám - spoluvlastníckemu podielu 5/6-ín, úspešní byť nemohli. V čase smrti D. Y., rod. J., t.j. k XX.XX.XXXX, spoluvlastníkom predmetného spoluvlastníckeho podielu 5/6-ín od pôvodných pozemno-knižných spoluvlastníkov - R. R., R. J., D. D., rod. J. a Z. J. sa stal žalovaný v rade 1/ na základe kúpnych zmlúv uzavretých ešte v čase, keď D. Y., rod. J. žila. Preto v zmysle podmienok § 460 Občianskeho zákonníka k času smrti poručiťky D. Y., rod. J. už (spolu)vlastníčkou žalovaných nehnuteľností v podiele 5/6-ín, v tom čase zapísaných na LV č. XXXX, k.ú. Q. ako EKN parcele č. 1717/1, 1717/2 a 1718, nebola. Navyiac, na základe Osvedčenia o dedičstve z 10.11.2004 sp.zn. 1D/457/2003, Dnot 238/2003 boli prejednané pozemky - pozemno-knižná parcela č. 1378, zapísaná v protokole č. XXX, k.ú. Q., zapísané na hluchom LV č. XXX na meno poručiťky v 5/6-ín účasti, v tzv. stave neidentickom.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené skutkové zistenia odvolací súd vyvodil, že rozhodnutie o dedičstve, ktorým na základe dohody dedičov bolo nadobudnuté dedičstvo „na LV č. XXX pod B1 na meno poručiťky v 5/6-ínach“, nemožno považovať za nadobúdaci titul zakladajúci dobromyseľnosť držby sporných pozemkov, keďže k času smrti poručiťky, táto nebola už spoluvlastníčkou predmetného spoluvlastníckeho podielu a dedičstvo bolo prejednané v stave, ktoré nezodpovedalo zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na závery rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2019 č.k. 11Co/157/2017-132 (body 13. a 14 odôvodnenia), ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo z 21. novembra 2018 č.k. 1C/34/2017-98, na

základe ktorého došlo k výmazu duplicitného zápisu spoluvlastníckeho podielu žalobcu v rade 1/ (5/6-ín) k žalovaným nehnuteľnostiam.

13. Na základe uvedených skutočností, keďže žalobcovia nepreukázali na základe skutkových tvrdení žaloby podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu 5/6-ín na žalovaných nehnuteľnostiach na základe podanej žaloby, odvolací súd, vychádzajúc zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu na určenie vlastníckeho práva ako nedôvodnú zamietol.

14. O trovách (prvostupňového a odvolacieho) konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému v rade 1/ priznal nárok na náhradu týchto trov v plnom rozsahu. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania, odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. tak, že štátu priznal proti (neúspešným) žalobcom v rade 1/ až 3/ nárok na náhradu trov v rozsahu 100%.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a IV., odvolaním nenapadnutý, zostáva nedotknutý.

17. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)